

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ภายหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้สังคมไทยได้ตระหนักถึงการพัฒนาประเทศอย่างไรให้มีความสมดุลและยั่งยืน ภาครัฐจึงได้มีการออกนโยบายและมาตรการเพื่อกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจหลายมาตรการและหนึ่งในมาตรการนั้นคือ การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยได้มีการออกเป็นพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 รวมถึงกรอบนโยบายในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ก็ได้มีการกล่าวถึงการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่เรียกกันว่า SMEs (Small and Medium Enterprises) มีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจและสังคมไทย สามารถสร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของการสร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างรายได้ ในบทบาทที่หลากหลายเป็นได้ทั้งผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้า และผู้ให้บริการ เพื่อมุ่งเน้นที่จะใช้ศักยภาพของ SMEs สร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ แนวทางการส่งเสริม SMEs ของภาครัฐได้ดำเนินการผ่านหน่วยงานของรัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา SMEs ซึ่งครอบคลุมการพัฒนา SMEs ในหลายด้าน เช่น ความช่วยเหลือด้านการเงิน การพัฒนาด้านการผลิตและการตลาด การส่งเสริมด้านการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาด้านบุคลากร การแก้ไขกฎระเบียบ กฎหมายให้เอื้อต่อการพัฒนาของ SMEs

ถึงแม้ว่าจะมีการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐและเอกชน ในการเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อพัฒนา SMEs แต่ก็ยังพบว่าในการดำเนิน SMEs ของผู้ประกอบการหลายรายประสบปัญหาและอุปสรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขายตลาดและฐานลูกค้า เนื่องจากเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เงินลงทุนจำกัด ไม่สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางได้

รูปแบบหนึ่งที่ภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้ประกอบการ SMEs ใช้เป็นเครื่องมือ คือ การนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาช่วยในการดำเนินธุรกิจและให้บริการแก่ลูกค้าของตน หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce หรือ E-Commerce) E-Commerce คือ การค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือหรืออื่นๆที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป คือ การค้าบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือ อินเทอร์เน็ตคอมเมอร์ซ ซึ่งสามารถทำการค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง ที่เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้โดยตรงและสะดวกด้วยต้นทุนที่ต่ำ อีกทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสในการทำธุรกิจแก่ผู้ที่มีเงินหมุนเวียนไม่มาก (สมัชชา โยชนชัยสาร, 2544 : 16)

สื่อประเภทที่มีบทบาทสูงที่สุดในปัจจุบันได้แก่ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วทุกมุมโลกสามารถติดต่อสื่อสารและค้นหาแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้าที่ต้องการได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารทางการค้าโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail), การสืบค้นข้อมูลทางการค้าผ่านเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลของอินเทอร์เน็ต (World Wide Web) หรือการถ่ายโอนข้อมูล (File Transfer) เพื่อให้ประโยชน์ทางการค้า ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เอื้ออำนวยให้การทำธุรกรรมทางการค้า (Commercial Transaction) มีความสะดวกรวดเร็วและแม่นยำ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนของการโฆษณาสินค้า (Advertising) ,การสั่งซื้อ (Ordering) , การชำระเงิน (Payment) , ไปจนถึงการระบบขนส่งสินค้าและบริการ (Product and Service Delivery) ซึ่งล้วนใช้อิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อได้ทั้งสิ้น การทำการค้าโดยใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จึงเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็วทั่วโลก (ศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, 2543 : 11)

ในปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการทำธุรกิจโดยใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผ่านหน่วยงานของรัฐและสถาบันการศึกษา โดยจัดการอบรมให้ความรู้ สนับสนุนให้ SMEs นำเอาข้อมูลของกิจการ ตลอดจนรายละเอียดของผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมานำเสนอผ่านเว็บไซต์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนภูมิภาคการดำเนินธุรกิจโดยใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภาค SMEs อาจยังไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าใดนัก มีเพียงส่วนน้อยที่ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างจริงจังและพัฒนาปรับปรุงรูปแบบธุรกรรมให้ทันสมัย งานวิจัยในครั้งนี้ จะทำการสำรวจสภาพการใช้ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งศึกษาความต้องการในการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่
- 2 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นในประโยชน์ที่จะได้จากการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่
- 3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่
- 4 เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาสภาพการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่จะได้รับและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการในการพัฒนาการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่

สภาพการใช้การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การสื่อสารทางการค้าโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail) หรือ การสืบค้นข้อมูลทางการค้าผ่านเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลของอินเทอร์เน็ต (World Wide Web) หรือ เว็บไซต์ของหน่วยงานธุรกิจ องค์กร ห้างร้าน หรือ บุคคลใดที่ได้มีการนำเสนอที่แสดงถึงกระบวนการหรือธุรกรรม เช่น การให้บริการจอง สั่งซื้อ เจจ่า ต่อรอง การประมูล การชำระเงิน และธุรกรรมในรูปแบบอื่นๆ อย่างน้อยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือ เว็บไซต์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ หมายถึง เว็บไซต์ของหน่วยงานธุรกิจ องค์กร ห้างร้าน หรือ ตัวบุคคลที่มีการแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล องค์กร ร้านค้า หรือสินค้าต่างๆ ใน เว็บไซต์นั้นๆ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึง รูปแบบการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ใน 2 ประเภท คือ หนึ่งการฝากสินค้าขายของบน Shopping Mall (เป็นศูนย์รวมการขายสินค้าขนาดใหญ่บนอินเทอร์เน็ต คล้ายกับศูนย์การค้า) หรือ ไซเบอร์มอลล์ (Cyber Mall) หรือ การสร้างร้านค้าออนไลน์-

จากผู้ให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ CSP (E-Commerce Service Provider) และสองการสร้าง Web Site ของตัวเอง

ระดับความสำคัญต่อเว็บไซต์ที่ให้บริการรับฝากข้อมูลเพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ การให้ความสำคัญของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อการให้บริการด้านต่างๆ ของเว็บไซต์ที่สนับสนุนข้อมูลทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกิจการ SMEs หรือจากผู้ให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ CSP ได้แก่ด้าน การออกแบบเว็บไซต์ที่น่าสนใจ ง่ายต่อการใช้งาน ทั้งผู้เยี่ยมชม และผู้ประกอบการที่ฝากสินค้าขาย การปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย การเปลี่ยนแปลงข้อมูล ระบบการซื้อ-ขาย การชำระเงิน การให้คำปรึกษา ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรม

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในด้านต่างๆ ได้แก่ การโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ ขยายฐานลูกค้า ขยายตลาดในประเทศและต่างประเทศ ศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ เพิ่มยอดขาย/รายได้ให้กิจการ ลดขั้นตอนการทำงาน เสริมภาพพจน์ของกิจการ ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่าย

ความพร้อม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ในการเข้าสู่ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs ด้านต่างๆ เช่น ความพร้อมของผู้บริหาร เงินทุน เทคโนโลยีของกิจการ บุคลากร ระบบสินค้าคงคลัง การขนส่ง ระบบการเก็บเงิน

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงความต้องการในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่กิจการใช้อยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนประเด็นหรือหัวข้อที่ผู้ประกอบการต้องการ ในด้านความรู้ความเข้าใจเพื่อพัฒนาการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกิจการในอนาคต

2. ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีรายชื่อกิจการในเว็บไซต์ไทยตำบลต่อท่อม (www.thaitambom.com) โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ หุ้นส่วนของกิจการ ผู้จัดการ พนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับมอบหมาย

นิยามศัพท์

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs (Small and Medium Enterprises) มีความหมายครอบคลุมกิจการ 3 ประเภทหลักๆ คือ

1. กิจการการผลิต ครอบคลุมการผลิตภาคอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และอาจรวมถึงการผลิตภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะกิจการแปรรูปการเกษตร
2. กิจการการค้า ประกอบด้วย การค้าส่งและค้าปลีก ซึ่งรวมถึงการนำเข้าและส่งออก
3. กิจการบริการ เป็นกิจการที่สนับสนุนกระบวนการผลิต การค้า และการอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้าและการบริโภค เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การเก็บรักษา การขนส่ง บริการเสริมสวย เป็นต้น

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง กิจการที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. กิจการผลิตสินค้า ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่า ห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินสองร้อยล้านบาท
2. กิจการให้บริการ ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินสองร้อยล้านบาท
3. กิจการค้าส่ง ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่ายี่สิบห้าคนแต่ไม่เกิน ห้าสิบคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท
4. กิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกิน สามสิบคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินหกสิบล้านบาท

ลักษณะการดำเนินธุรกิจ หมายถึง การผลิตสินค้า การบริการ การค้าส่ง การค้าปลีก ซึ่งในวิสาหกิจหนึ่งอาจจะมีลักษณะการดำเนินธุรกิจหลายแบบ เช่น ผลิตและค้าปลีก โดยผู้วิจัยจะจัดกลุ่มลักษณะการดำเนินธุรกิจใหม่หลังจากได้รับคำตอบแล้ว

ลักษณะของผลิตภัณฑ์ หมายถึง รูปแบบของสินค้าและบริการ เช่น สินค้าที่ผลิตและจำหน่าย เพอร์เนเจอร์ไม้แกะสลักเป็นลักษณะของผลิตภัณฑ์ หรือ ธุรกิจที่ให้บริการ มีลักษณะของผลิตภัณฑ์ คือ การให้ที่พัก การนำเที่ยว เป็นต้น

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ยอมทุ่มเทเวลา ความพยายาม เงินทุน จัดการพนักงาน ลูกจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนใช้กระบวนการจัดการต่างๆ เพื่อเริ่มและดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากธุรกิจ เป็นผลประโยชน์ตอบแทนความเสี่ยงในการลงทุนทำธุรกิจ ผู้ประกอบการจึงเป็นผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ

สภาพการใช้การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การสื่อสารทางการค้าโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail) หรือ การสืบค้นข้อมูลทางการค้าผ่านเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลของอินเทอร์เน็ต (World Wide Web) หรือ เว็บไซต์ของหน่วยงานธุรกิจ องค์กร ห้างร้าน หรือบุคคลใดที่ได้มีการนำเสนอที่แสดงถึงกระบวนการหรือธุรกรรม เช่น การให้บริการจอง สิ่งซื้อ เปรียบเทียบราคา การประมูล การชำระเงิน และธุรกรรมในรูปแบบอื่นๆ อย่างน้อยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือ เว็บไซต์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ หมายถึง เว็บไซต์ของหน่วยงานธุรกิจ องค์กร ห้างร้าน หรือตัวบุคคลที่มีการแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล องค์กร ร้านค้า หรือสินค้าต่างๆ ในเว็บไซต์นั้นๆ

นอกจากนี้ยังหมายรวมถึง รูปแบบการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ใน 2 ประเภท คือ

1. การฝากสินค้าขายของบน Shopping Mall (เป็นศูนย์รวมการขายสินค้าขนาดใหญ่บนอินเทอร์เน็ตคล้ายกับศูนย์การค้า) หรือ ไซเบอร์มอลล์ (Cyber Mall) หรือ การสร้างร้านค้าออนไลน์จากผู้ให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ CSP (E-Commerce Service Provider)

2. สร้าง Web Site ของตัวเอง

ระดับการพัฒนาของเว็บไซต์ หมายถึง การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 มีเฉพาะระบบเลือกซื้อสินค้า คือ เว็บไซต์ที่มีเฉพาะระบบการเลือกสินค้าเท่านั้น ไม่ได้ระบบการชำระเงินหรือการส่งสินค้าไว้

ระดับที่ 2 มีระบบเลือกซื้อสินค้า ชำระเงินออนไลน์ ไม่ระบบการขนส่ง คือ เว็บไซต์ที่มีระบบการเลือกสินค้า และบอกวิธีการชำระเงินไว้ แต่ไม่ใช้การชำระเงินผ่านทางอินเทอร์เน็ต (เช่น การชำระเงินกับพนักงานส่งสินค้าหรือชำระเงินผ่านการโอนเงินเข้าธนาคาร เป็นต้น) และไม่ได้ระบบการขนส่ง

ระดับที่ 3 มีระบบเลือกซื้อสินค้า ชำระเงินออนไลน์ ระบบการขนส่ง คือ เว็บไซต์ที่มีระบบการเลือกสินค้า มีวิธีการชำระเงินที่ไม่ใช่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และมีการระบุวิธีการขนส่งสินค้า

ระดับที่ 4 มีระบบเลือกซื้อสินค้า ชำระเงินออนไลน์ ไม่ระบุงการขนส่ง คือ เว็บไซต์ที่มีระบบเลือกสินค้า สามารถชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ตได้ (โดยการใ้บัตรเครดิตได้) แต่ไม่มีวิธีการขนส่งระบุไว้

ระดับที่ 5 มีระบบเลือกซื้อสินค้า ชำระเงินออนไลน์ ระบุงการขนส่ง คือ เว็บไซต์ที่มีระบบเลือกสินค้า ลูกค้าสามารถชำระเงินผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ และยังมีวิธีการขนส่งระบุเอาไว้อย่างชัดเจน (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:100 -101)

ระดับความสำคัญต่อเว็บไซต์ที่ให้บริการรับฝากข้อมูลของกิจการเพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การให้ความสำคัญของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อการให้บริการด้านต่างๆ ของเว็บไซต์ที่สนับสนุนข้อมูลทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกิจการ SMEs หรือ จากผู้ให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ CSP ได้แก่ด้าน การออกแบบเว็บไซต์ที่น่าสนใจ ง่ายต่อการใช้งาน ทั้งผู้เยี่ยมชม และผู้ประกอบการที่ฝากสินค้าขาย การปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย การเปลี่ยนแปลงข้อมูล ระบบการซื้อ-ขาย การชำระเงิน การให้คำปรึกษา ข้อมูล-ข่าวสาร การฝึกอบรม

ช้อปปิงมอลล์ (Shopping Mall) หรือ ไซเบอร์มอลล์ (Cyber Mall) หมายถึง ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูป โดยการให้บริการจากผู้ให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ CSP (E-Commerce Service Provider) ซึ่งให้บริการครบวงจร ได้แก่ การจดทะเบียนเว็บไซต์ (Domain Name) , ให้พื้นที่สำหรับเว็บไซต์ (Hosting) , สร้างระบบรายการสินค้า (Online Catalogue) , สร้างตะกร้าสินค้าเพื่อรับคำสั่งซื้อ (Shopping Cart) , คำนวณค่าขนส่งตามประเทศผู้ซื้อสินค้าโดยอัตโนมัติ (Shipping Cost Calculation) , รับชำระเงินด้วยบัตรเครดิต (Credit Card Payment) , ระบบบริหารงานหลังร้าน (Back Office Management) เช่น บริหารคำสั่งซื้อ สถิติการขาย เรียกเก็บเงินจากธนาคาร บริหารสินค้าคงคลัง (อาณัติ สีมัคเดช, 2546 : 214)

โดเมนเนม (Domain name) หมายถึง ชื่อของเว็บไซต์ ซึ่งควรตั้งให้สื่อหรือสอดคล้องกับองค์กร ธุรกิจ หรือสินค้าและบริการ ควรเป็นชื่อที่จดจำได้ง่าย เช่น <http://www.google.com/> มี google.com เป็นโดเมนเนม ทุกๆโดเมนเนมจะต้องมีส่วนปิดท้าย ที่ระบุว่าโดเมนเนมดังกล่าวอยู่ใน Top Level Domain ไต เช่น .com , .org , .net , .ca หรือ .th เป็นต้น

Shopping Cart หมายถึง เป็นชื่อที่ใช้เรียกซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่เปรียบเสมือนรถเข็นสินค้าที่ลูกค้าใช้ระหว่างเลือกสินค้าบนเว็บไซต์ ทำหน้าที่เก็บข้อมูลต่างๆ ของสินค้าทุกชิ้นที่ถูกเลือกไว้แล้ว เช่น รหัสสินค้า ราคา และจำนวน ในขณะที่ลูกค้ากำลังเลือกสินค้าอื่นอยู่หรืออยู่ระหว่างรอชำระเงิน ระบบนี้จะเฝ้าอำนวยความสะดวกให้ลูกค้าสามารถตรวจสอบรายการสินค้า เพิ่มสินค้าใหม่ นำสินค้าเดิมออก หรือเปลี่ยนแปลงจำนวนสินค้าตามต้องการ トラバドイトยังสามารถเข้าสู่ขั้นตอนการชำระเงิน (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:81)

เว็บท่า (Web Portal) หมายถึง เว็บไซต์ที่เป็นเสมือนศูนย์รวมข้อมูลที่นำเสนอและให้บริการให้บริการต่างๆ อาทิ ข่าวสารประจำวัน อีเมล ห้องสนทนา (Chat Room) เครื่องมือสืบค้น (Search Engine) และ ซอฟต์แวร์มอลล์ เป็นต้น เว็บพอร์ทัลมีทั้งแบบทั่วไป คือ มีเนื้อหาหลากหลายครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในวงกว้าง อาทิ Yahoo! , AOL.com และ MSN.com เป็นต้น และแบบที่มีเนื้อหาเฉพาะไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ อาทิ Sanook! (บันเทิง) eFinanceThai.com (การเงิน) Sawasdee.com (ท่องเที่ยว) และ WebMD.com (สุขภาพ) เป็นต้น (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:137)

โฮมเพจ (Homepage) หมายถึง หน้าแรกของเว็บไซต์ที่ผู้เข้าชมเห็นเมื่อเปิดเว็บไซต์ขึ้นมา ส่วนมากเป็นหน้าหลักของเว็บไซต์ที่บรรจุข้อมูลที่สำคัญที่สุด และหัวข้อของเนื้อหาที่อยู่ในหน้าอื่นๆ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:159)

Marketplace หมายถึง สถานที่เสมือน (เว็บไซต์) ที่ผู้ซื้อ หรือ ผู้ขายสินค้า หรือ บริการจำนวนมากมาพบ เพื่อทำธุรกิจร่วมกัน จุดประสงค์ของตลาดกลางคือ การลดต้นทุน และสร้างโอกาสในการทำธุรกรรมกับผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมาก โดยทั่วไป สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ตลาดกลางในแนวลึก (Vertical Marketplace) ซึ่ง ให้บริการในอุตสาหกรรมเพียงประเภทเดียว และตลาดในแนวกว้าง (Horizontal Marketplace) ซึ่งเป็นบริการในอุตสาหกรรมหลายๆประเภท (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:159)

Outsourcing หมายถึง การทำสัญญาว่าจ้างให้บริษัทหรือบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารหรือจัดการงานภายในบริษัท เช่น งานดูแลระบบโทรศัพท์และรวบรวมเครือข่ายอื่นๆ เป็นต้น โดยมีสาเหตุหลักมาจาก การขาดบุคลากรภายในและความต้องการลดต้นทุน (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:160)

ห่วงโซ่อุปทาน หรือ ซัพพลายเชน (Supply Chain) หมายถึง ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องของกิจกรรมต่างๆ ที่ธุรกิจต้องใช้ในการผลิตสินค้า หรือบริการให้แก่ลูกค้า เริ่มตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบจนถึงเมื่อสินค้าถึงมือลูกค้า (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:161)

การบริหารซัพพลายเชน (Supply Chain Management : SCM) หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดซัพพลายเชน เช่น การสั่งซื้อสินค้า การตรวจสอบสินค้า การออกใบสั่งซื้อและใบเสร็จรับเงิน ตั้งแต่จุดแรกที่ติดต่อกับซัพพลายเออร์ ไปจนถึงการกระจายสินค้าไปยังร้านค้าต่างๆ จนถึงมือลูกค้า (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:161)

เว็บไซต์ (Web Site) หมายถึง ข้อมูลเอกสารที่รวบรวมขึ้นเป็นชุดภายใต้โดเมนเนมเว็บไซต์ประกอบขึ้นด้วยเว็บเพจ (Web Page) จำนวนหลายๆ หน้ารวมเข้าด้วยกัน เว็บเพจหน้าแรกที่ผู้ชมจะเห็นเมื่อเปิดเว็บไซต์ขึ้นมาเรียกว่า โฮมเพจ (Homepage) เว็บไซต์เปรียบได้กับหนังสือหนึ่งเล่ม แต่ละหน้าก็คือเว็บเพจ และโฮมเพจก็คือหน้าปกหนังสือ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546:161)

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง

1. ธุรกิจกับธุรกิจ (Business - to - Business หรือ B2B)
2. ธุรกิจกับรัฐบาล (Business – to – Government หรือ B2G)
3. ธุรกิจกับผู้บริโภค (Business – to – Consumer หรือ B2C)
4. รัฐบาลกับรัฐบาล (Government – to – Government หรือ G2G)
5. รัฐบาลกับประชาชน (Government – to – Citizen หรือ G2C)
6. ผู้บริโภคกับผู้บริโภค (Consumer - to – Consumer หรือ C2C)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบถึงระดับความคิดเห็นในประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่
3. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการปรับปรุงและพัฒนาการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
5. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ และ วิชาการจัดการธุรกิจขนาดย่อม ของสาขาวิชาการจัดการ
6. เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตระหนักถึงการนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน